

ETH DIARI

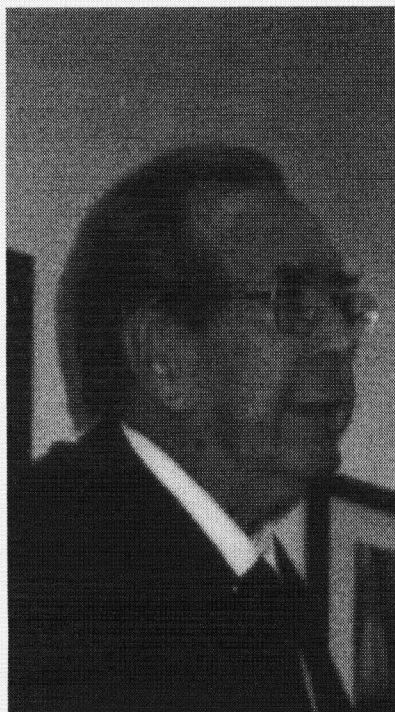
Numerò 156
dimars 13 de junhsèga 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

AUÉ S'ENTÈRREN EN SALARDÚ EN CENDRES DE JORGE JORDANA DE POZAS, FONDADOR E PRESIDENT DE BAQUEIRA

Dissabte moric en Madrid Jorge Jordana de Pozas as 76 ans d'edat. Jordana ère, actualament, president deth Conselh d'Administracion dera estacion d'esquí Baqueira-Beret, dera quau ne siguec un des fondaires en 1962.

Persona estrètament estacada a Aran -tant economicament com, sustot, emocionalament-, serà enterrat ena sua hòssa deth cementèri de Salardú.

Precisament, com aumenatge ara sua contribucion tath nòste país, en mes de gèr d'enguan eth Conselh Generau d'Aran li autregèc, per unanimitat, era nomenclacion d'Aranés adoptiu e illustre d'Aran en ua ceremònia celebrada ena sala de plens deth Conselh, ena quau se li reconeishèc eth sòn prètzhet en favor deth desenvolopament toristic e empresariu dera Val d'Aran.

UN SOCIALISTA PRESIDÍS ETH PARLAMENT BALEAR PER PRUMÈR CÒP ENA ISTÒRIA DES IÈRLES

Eth socialista Antoni Diéguez ven d'èster elegit president deth Parlament Balear tamb es vòts de PSOE, PSM, UM e EU-EV, e era oposicion deth PP, ena session constitutiva dera cramba autonòmica. Totun açò, eth sòn nomenclament depen des acòrds de govèrn qu'encara negòcien es fòrces d'esquèrra tamb era formacion centrista que lidere Maria Antonia Munar (Unió Mallorquina).

Diéguez, actuau responsable dera Comission d'Espòrts e Joenessa deth Conselh Insular de Malhòrca, obtienguec 31 vòts a favor e 28 en contra ena votacion celebrada en session plenària, çò que l'a convertit en prumèr president socialista deth Parlament Balear. Era sua candidatura compdèc tamb eth supòrt des fòrces progressistes de Balears, es quaus negòcien un pacte de govèrn que supausarie entath PP balear era pèrta deth Govèrn dempús de 16 ans amiant aguesta institucion. Aguesta amassada de vòts, que recep eth nòm de "pacte de progrès", ei era madeisha que governèc pendent era darrèra legislatura era prumèra institucion de Malhòrca. Segontes hònts des dièrsi partits que conformen eth pacte progressista, Antoni Diéguez ei un candidat "de consens" non definitiu, pr'amor que cau demorar que se concrete er acòrd de governabilitat entre PSOE, EU-Els Verds e es nacionalistes deth Partit Socialista de Mallorca (PSM) e Unió Mallorquina (UM).

Eth PP semble dejà escartat un acòrd tamb UM que permete ara formacion conservadora mantié-se en Govèrn autonòmic. Eth president

deth Govèrn balear en foncions e candidat deth PP tara presidència dera comunitat, Jaume Matas, admetec ager qu'eth sòn partit passarà ara oposicion, e aperaue as fòrces que negòcien un pacte de progrès "a partatjà-se es cargues d'un còp e a meté-se a trabalhar". Ena amassada dera Junta Directiva Regional deth Partit Popular, Matas declarèc que, segontes semble, es fòrces progressistes daràn supòrt ath candidat socialista, Francesc Antich, e, "coma correspon en un sistèma parlamentari, ath PP li tòque passar ara oposicion". Dempús de senhalar que 160.000 votants deth PP se sentiràn mastractadi tamb aguest pacte, Matas persutèc en qu'aquerò important ei "que se constituísque eth Govèrn, perque un govèrn en foncions provòque cèrta inestabilitat".

Mens resignat semblaue Javier Arenas, secretari generau deth PP, eth quau atribusic eth pacte qu'aluenharà eth PP deth Govèrn balear ara "manca de sensibilitat democratica" deth PSOE e ara "obsession anti-PP de dirigents d'Unió Mallorquina. Entà Arenas, eth pacte arthenhut entre PSOE, UM e d'autres fòrces minoritàries "ei un acòrd legau, mès non a arren a veir tamb era sensibilitat democratica que se li demane a un partit d'ambit nacionau".

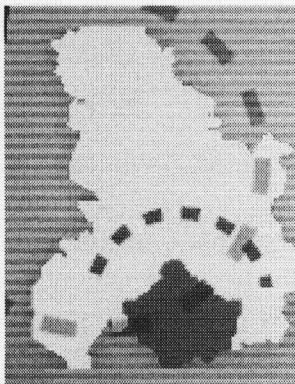
Eth secretari generau des populars remerquèc qu'eth pacte "includís partits nacionalistes de tota sòrta", era quau causa, en sòn conèisher, "hè vedible qu'ath PSOE l'impòrte fòrça eth poder e desgastat ath PP, mès que non li impòrte Espanha, n'era sua vertebracion, ne manter ua coerència ideologica".

ERA COMISSIÒN EUROPEÀ E ETH BANC MONDIAU COMENCEN ES TRABALHS DE RECONSTRUCCIÒN DES BALCANS

Un portavotz comunitari didec qu'er objectiu dera amassada, ena quau participaràn es ministres de Finances o representants des païsi deth G-7, qu'ei avalorar es besonhs economics dera region, des punts d'enguarda social e economic. Hònts comunitàries remerquèren eth hèt qu'aguesta sigue era prumèra amassada dedicada especificament ara reconstruccion des Balcans dempús qu'acabèssen es bombardaments dera OTAN sus Iogoslàvia. Ena amassada, que non ei de païsi donants -aguesta se celebrarà tanben en Brussèlles eth pròplèu 28 de junhsèga-, participarà eth nau naut representant dera ONU entà Kosòvo, Bernard Kouchner. Era Comission Europèa, representada per actuau comissari de Finances, Yves Thibault De Silguy, presidirà tamb eth Banc Mondiau es amassades deth nomenat Grop de Direccion de Naut Nivèu sus era Reconstruccion des Balcans. Aguest grop, segontes era Comission, "a de definir es règles deth jòc dera reconstruccion" der airau, atau com assegurar era corrècta metuda en foncionament des projectes e qu'es sòs disponibles "siguen çò de mès eficaci possibles". D'aquerò que se tracte, segontes un portavotz comunitari, ei d'elaborar "ua estratègia de conjunt" entà Kosòvo, es païsi vesins e era Republica Federau de Iogoslàvia, dempús des conflictes qu'an

esbaussat era region.

Ena amassada d'aué participen representants deth Hons Monetari Internacionau, deth Banc Europèu de Reconstruccion e Desenvolopament e d'autres institucions financèras internacionaus.

Aguesta qu'ei era prumèra amassada de tot un hilat que se meterà en marcha pendent aguest mes entara reconstruccion de Kosòvo e de tota era region des Balcans. Eth pròplèu 28 se celebrarà en Brussèlles ua conferència de donants sus era reconstruccion de Kosòvo, ena quau un grop de trabalh dera Comission expausarà quini son es besonhs mès urgents. Eth pròplèu dia 30 se celebrarà en Sarajevo era amassada deth Pacte d'Estabilitat entàs Balcans, ena quau participaràn un totau de 68 delegacions e ena que se tocarà tanben ahèrs com era democratizacion dera region, seguretat e justícia e interior.

ETH CONSELHÈR DE MIEI AMBIENT DERA GENERALITAT DEMANE A TOTI ES ESTAMENTS UA

"CONSPIRACION
ACTIUA EN FAVOR
DETH MIEI AMBIENT"

Eth conselher de Miei Ambient dera Generalitat, Joan Ignasi Puigdollers, demanèc ager ua "conspiracion actiua" de toti es estaments implicadi en favor deth miei ambient e dera sostenibilitat, pendent ua conferència pronunciada en Tribuna de Barcelona. Eth conselher Puigdollers demanèc qu'eth miei ambient "sigue concebut de manèra

positiua, a on prevalgue era qualitat ambientau e era justícia ambientau".

Puigdollers manifestèc qu'era "conspiracion" dera quau parlèc aurie de dirigi-se as empresaris, as mieis de comunicacion, as ecologistes, as partits politics e as administracions publiques. Segontes Puigdollers, es empresaris an d'auer ua màger consciència

qu'eth "miei ambient non a d'èster sonque ua obligacion, senon qu'ei ua oportunitat entà mièlhorar es negòcis". Tanben didec qu'es sindicats aurièn d'auer ua posicion mès actiua entà pr'amor de mièlhorar es objectius deth miei ambient.

Entad açò que tanh as ecologistes, Puigdollers afirmèc qu'an ua nauta credibilitat e

cau aplaudir era sua actitud positiua, mès non les cau confòner tamb es "plataformes" qu'an un ambit d'actuacion plan concret.

As partits politics, Puigdollers les demanèc que hèsquen publics es sòns acòrds, que son molti mès qu'es sòns desacòrds, pes quaus rèsten eficàcia as accions en favor deth miei ambient.

PROGRAMA DES JORNADES UNIVERSITÀRIES OCCITANOCATALANES

Corsi

Lengües Minorizadas en Estudi, experiéncias des costats deth Pirenèu

Dies: 22 (9 a 13.30 ores, e 16 a 18) e 23 de junhsèga (9 a 13.30)

Estudi de Salardú

Coordinacion a cargue de Jordi Suïls, professor de Filologia dera UdL

Professorat: Ignasi Vila, Pascal Sarpolet, Àngel Huguet, Alain Viaut, J.M. Serra

Organizat pera Universitat de Lhèida

Configuracion deth miei naturau en Pirenèu centrau, geologia e geomorfologia

Dies: 20, 21 e 22 de junhsèga, maitins e tardes

Estudi de Salardú e gessudes de camp

Coordinacion a cargue de Jordi Gavalda, geològ (Conselh Generau d'Aran)

Organizat pera Universitat de Lhèida

Er espaci geografic e culturau des nauts tèrres occitanes

Dies: 19, 20, 21 e 22 de junhsèga, de 10 a 12 ores

Ajuntament de Naut Aran (Salardú)

Professorat: A. Biancotti (geograf dera Universitat

de Torin), B Giau (professor d'Economia Montana dera Universitat de Torin), P. Sereno (geograf dera Universitat de Torin) e Marian Allocco (president dera Comunitat Montana Val Maira e coordinaire der Espaci Occitan)

Organizat per Espaci Occitan (Valades occitanes d'Itàlia), era Universitat de Torin, era Direccion Generau de Relacions Exteriores dera Generalitat e eth Conselh Generau d'Aran.

Seminaris

Contenguts e didactica entara iniciacion ara lengua e cultura occitana

Dies: 21 e 22 de junhsèga, de 9 a 15 e de 17 a 19 ores

Estudi de Salardú

Coordinacion: Joaquim Arenas, Jaume Figueres e Patrici Poujade

Organizat per Servici d'Ensenhament deth Catalan deth Departament d'Ensenhament dera Generalitat de Catalonha

Arqueologia e arquitectura: enfrontament o collaboracion

Dia 20 de junhsèga, des 9.30 enquiás 12.30 ores

Sala deth campanau de Salardú

Coordinacion: Joan Ramon González

Organizat per Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI)

Amassades

Amassada dera Secció Filològica der IEC damb era Seccion Filologica der IEO

Dia 21 de junhsèga tàs 17 ores

Sala d'actes der Ajuntament de Naut Aran

Organize: Secció Filològica der Institut d'Estudis Catalans

Tamb era participacion de: Joan Argenter, Joaquim Rafel, J. Mallafré, Ramon Sistac (IEC); Felip Carbona, Jacme Taupiac, C. Rapin, Cristian Laus (IEO); Frederic Vergés e Jordi Suïls (Conselh Generau d'Aran)

Amassada institucional e politica des dus costats dera frontèra

Dia 23 de junhsèga tàs 10 ores

Ajuntament de Naut Aran

Participacion de representaires des següentes institucions: Generalitat de Catalonha, Conselh Regionau Meddia Pirenèus, Conselh Generau d'Aran, Deputacion de Lhèida, Conselh Generau dera Nauta Garona, DRAC, CRDP, Commissariat a l'Aménagement des Pyrénées, Rectorat Academia de Tolosa, ADEPFO...

CARTA ATH DIRECTOR

Eth passat 21 de junh acabèc eth tèrme entara presentacion d'esmenes ara proposicion de lei sus "era proïbicion dera incineracion de residus"; non sai pas se se n'a presentat quauqu'ua, tanpòc non m'interèsse; çò que òc que m'interèsse e m'alegre ei qu'aguesta lei a entrat en Parlament catalan a trauèrs dera iniciativa legislatiua populara, tamb eth supòrt de 65.000 signatures.

S'aguesta proposicion de lei s'arriba a aprovar, era incineracion de residus municipaus, atau coma quinquèvolh aute tipe de residus, restarà proïbida en tot eth territòri de Catalonha.

Me demani: per qué era incineracion de residus a d'èster proïbida?

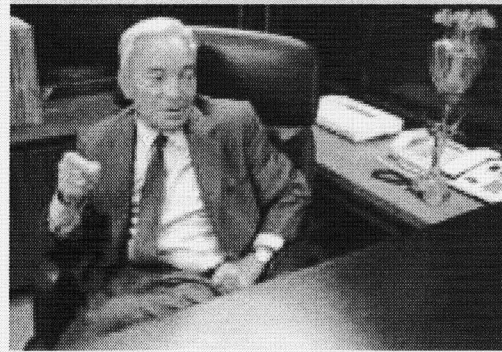
Era mia resposta qu'ei: perque era emission des ara tan coneishudes dioxines cancerigènes ei tan ennautida enes incineradores qu'ei alarmant, e ei de besonh eth barrament d'aguestes activitats que contaminen eth miei ambient.

Tot açò dit mos pòrte entà ua reflexion: era incineradora de residus urbans dera Val d'Aran, plaçada en Sasplàs (Vielha) deu d'eméter un naut indèx de dioxines que ne se sap com afècte ath miei ambient deth nòste territòri e ara salut dera poblacion.

Digui jo qu'ei urgent cercar alternatives entara destruccion des residus e qu'ei obligacion deth Conselh Generau d'Aran que i dedique tota era sua atencion.

L.M.

PERE DURAN FARELL SIGUEC ENTERRAT AGER PERA TARDE

Madrid. De Catalana de Gas estant dirigic era implantacion deth gas e mès tard tanben bastic era prumèra centrau nucleara en Vandelhòs.

A despiet dera sua importància coma empresari, e era sua relacion tamb Franco, Duran Farell se distingic pendent era dictadura peth sòn catalanisme e peth hèt de provocar ua importanta crisi quan anoncièc qu'auie negociat tamb es sindicats e reclamèc era legalizacion de Comissions Obreres.

Amic personau de fòrça politics, Duran Farell siguec pèça clau ara ora d'arténher que Jordi Pujol o Felipe González se parlèssen dempús dera crisi de Banca Catalana. Es darrèri ans dera sua vida auie insistit en besonh d'aportar elements moraus ara economia e auie predicat eth potenciament deth desenvolupament sostenible.

**AUEM DE BESONH TRADUCTORS-
CORRECTORS TATH NÒSTE
EQUIP D'ETH DIARI
TRUCATZ-MOS ATH 973 64 17 72**

Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Companys.
Edite ETH DIARI
Família Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num.5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.
Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.